

серед рівних». Зокрема, перспективність такого проекту обговорювалася на засіданнях ложі «Понт Евксінський» (1817 р., м. Одеса), членами якої були онуки останнього українського гетьмана Кирило і Петро Розумовські. Відомо, що досвід українського державотворення вивчався і обговорювався у полтавській ложі «Любов до істини» (члени: І.Котляревський, В.Лукашевич, Г.Тарновський.). Ідея союзу східних і західних слов'ян пропагувалася кийівською ложею «Об'єднаних слов'ян».

Таким чином, характеризуючи ідеологію масонства в Наддніпрянській Україні у ХІХ ст., слід відзначити її прогресуючу схильність до політизації і використання окремих аспектів «українського питання» для обґрунтування ідеї створення федерації слов'янських народів.

Распопова Е.А.

ХГАДИ

«ДЕТИ ВОЙНЫ» О ВОЙНЕ 1941-1945 ГОДОВ

Актуальность темы состоит в том, что нашим бабушкам и дедушкам, которые в Великую Отечественную были намного младше нас, теперь около 80 лет. Пройдет ещё 5-10 лет и не станет свидетелей тех страшных лет. Тема «Детей войны» мало исследована. Что мы знаем о войне, запечатленной детской памятью? Впечатления детства самые сильные, тем более, если впечатления эти опалены самым жестоким конфликтом ХХ века. Воспоминания «детей войны» заставляют нас сопереживать и волноваться вместе с ними. Задача данного исследования – собрать, обобщить мемуары очевидцев тех событий и, тем самым, сберечь бесценную историческую память нашего народа. Ниже приведена лишь крупица этих воспоминаний, собранных автором работы.

Кадыгроб Надежда Степановна, в 1941 году – 11,5 лет. Участник войны: «Я жила вместе с отцом-военнослужащим и с приёмной матерью, вблизи от Бреста. Отец и мать погибли у меня на глазах, в первый день войны. Была свидетелем долгого отступления на восток. Весь этот ужас правдиво описал К.Симонов в романе «Живые и мёртвые». Не могу спокойно об этом рассказывать. Бомбёжки, грязь, вши, кровь, смерть и лишения повсюду. Меня случайно узнал один командир, взял служить в санитарный эшелон. Помню подготовку санитарных поездов перед Курской битвой. На одной из станций, ещё до погрузки раненых, нас в щепки разбомбили немецкие бомбардировщики, все восемь санитарных эшелонов. Это было ужасно. Меня контузило. Местные жители из соседнего села хоронили в братскую могилу погибших врачей, хирургов, санитаров, - все погибшие были в белых, пропитанных кровью халатах. Не могу больше говорить...»

Распопова (Михайлова) Анна Ивановна, моя бабушка, в 1941г. - 10 лет: «Отца моего, Михайлова Ивана Антоновича, забрали на второй день войны, он был шофером в селе Красное Городище Белгородской области. Шофёров забирали первыми. Мать, Варвара Тихоновна, оставалась с четырьмя

детьми. Помню, как на руках мама держит грудного братика Колю и со слезами провожает отца. Когда шли почти всем селом мимо криницы, отец остановился, попил пригоршнями ледяной ключевой воды, словно благословения у родной земли попросил, и сказал односельчанам: « Жив буду - вернусь, поставлю здесь деревянный сруб, чтобы всем была радость». И ведь сделал добрую криницу, вместе с другими, выжившими. Из Красного Городища ушло на войну 71 человек, 47 не вернулись в отчий край. И все, уходя, пили на окраине села на прощание ту самую, лучшую на свете воду из криницы.

У поколения детей, живших в годы Великой Отечественной войны, детство закончилось сразу и бесповоротно с первыми часами войны. Многие из них остались сиротами. Они недополучили заботы и ласки отцов и матерей. На их долю выпало поднимать страну из послевоенных развалин в конце 40-х и в 50-е годы, недоучившись, как следует в школах. Они вырастили и воспитали наших родителей. Сейчас это уже старые люди с очень слабым здоровьем. Мы часто сталкиваемся с грубостью по отношению к ним, не задумываясь над тем, что они пережили. Начать нужно с малого: уважать стариков, проявлять к ним милосердие и гуманность и, в их лице, ценить наше прошлое и наше будущее. В конечном итоге, уровень цивилизованности и культуры общества, особенно в кризисную эпоху, определяется его отношением к старикам, инвалидам, детям.

Рачков Є. С.

ХНУ ім. В.Н. Каразіна

ВИКОРИСТАННЯ КОРПОРАТИВНИХ СИМВОЛІВ ТА ЕМБЛЕМ В ОБРЯДАХ ПЕРЕХОДУ В ХАРКІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

За усталеною думкою університетська корпорація одночасно є «реальною» та «уявною» спільнотою. Вона періодично підтверджує своє існування через виконання відповідних ритуалів, які створюють почуття спільності між членами корпорації та проводять кордони між ними і так званими «іншими». Все університетське життя є в широкому сенсі слова ритуалізованим: ритуалами сповнені і звичайні лекції, і різноманітні святкові заходи. Особливе місце серед цих ритуалів займають обряди переходу. Мета дослідження – виявити характерні риси використання університетської символіки в обрядах переходу на прикладі Харківського університету. Джерельною базою дослідження є символи та емблеми Харківською університету XIX – XXI ст.

Термін «обряди переходу» («rites de passage»), введений французьким дослідником А. Ван Геннепом, означає символічні дії, які мають на меті забезпечити перехід людини з однієї світської або магічно-релігійної спільноти в іншу. В університетському середовищі такими обрядами є, наприклад, свято першого дзвоника, церемонії посвяти у студенти і випуску з університету, вручення дипломів. Необхідним і невід'ємним атрибутом цих та інших заходів є відповідні символи та емблеми. Вони наповнюють ритуали символічним змістом та нагадують про них тривалий час після їхнього завершення.